

Hogyan különböztethetjük meg az üvegházi liszteskét a dohány liszteskétől?

Автор(и): проф. д-р Вили Харизанова, от Аграрен университет в Пловдив; проф. д.с.н Иванка Лечева

Дата: 16.03.2014 Брой: 3/2014

Európában a szabadföldi és üvegházi zöldség- és dísznövényeket főként az üvegházi molytetű (*Trialeurodes vaporariorum*) és a dohány-molytetű (*Bemisia tabaci*) károsítja.

Üvegházi molytetű. A kifejlett egyed sárga testű, fehér viaszbevonattal borított, két pár viaszfehér szárnya, vörös szeme és négytagú csápja van. Nagyon jól fejlett szűrő-szívó szájszervvel rendelkezik. A test hossza 1 – 1,5 mm. A tojás megnyúlt-ovális, az egyik végén lekerekített, a másikon hegyes. A lekerekített végén egy rövid tüske található, amellyel a levelek parenchimájához rögzíti magát. Közvetlenül a lerakás után világossárga, később – szürkésbarna-feketésbarna, és 0,6 – 0,7 mm hosszú. Az első lárvastádium halványsárga, majdnem

átlátszó, három pár lábbal, csápokkal és ibolyavörös szemekkel. A második és harmadik lárvastádium hasonló színű, de hiányzik a csáp és a láb, és mozgásképtelenek. Ezek a lárvák 0,8 – 1,0 mm hosszúak. A negyedik (utolsó) lárvastádium elliptikus és hosszú, felálló viaszszőrökkel borított, halványsárga színű. Egy bizonyos táplálkozási időszak után ez a lárv a úgynevezett „bábbbá” = pupáriummá alakul. A kifejlett rovar T alakú rést hagyva bújik elő a pupárium felső oldaláról.

Dohány-molytetű. A kifejlett rovar az üvegházi molytetűre hasonlít, de kisebb és sárgásabb. A szárnyak külső élei párhuzamosak és közelebb vannak a testhez, míg az üvegházi molytetűnél szétterjedtebbek és háromszöget alkotnak. Közvetlenül a kibújás után a test sárga, a szárnyak átlátszóak. Később fehér viaszbevonattal borítódik, de sárgább marad, mint az üvegházi molytetűé. A szárnyak is fehér viaszbevonattal borítódnak, és fehéres színt kapnak. Lerakás után a tojás sárgászöld, később világosbarna. Hossza körülbelül 0,2 – 0,25 mm – kisebb, mint az üvegházi molytetű tojása. Az első lárvastádium átlátszó, csápokkal, lábakkal és jól fejlett szűrőszívó szájszervvel rendelkezik, hossza körülbelül 0,25 – 0,3 mm. A második és harmadik lárvastádium lapos, lábak és csápok nélkül, a negyedik lárvastádium – fejlődése kezdetén – széles és lapos, de később megnyúlt-ovális alakot ölt, és 0,8 – 0,9 mm hosszú. Ezzel az alakkal és mérettel alakul át az úgynevezett „bábbbá” = pupáriummá.

Stádium	<i>Tr. vaporarium</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Tojások	Első 1 – 2 napban fehér, később barna-fekete 	Világossárgás-zöld, később világosbarna
Lárva	Nehezen megkülönböztethető a <i>B. tabaci</i> lárvájától 	Nehezen megkülönböztethető a <i>T. vaporarium</i> lárvájától
Báb:	Ovális, fehér, felálló viaszszőrökkel borított. 	Gyakran lapos és átlátszó vagy sárga.
Parazitálja:		
<i>Encarsia formosa</i>	Fekete átlátszatlan 	Barna, a parazitoid látható színezetével
Kifejlett rovar	Nagyobb, mint a <i>B. tabaci</i> , viaszpehelytől fehéres, háromszög alakúnak tűnik 	Kisebb, mint a <i>T. vaporariorum</i> , kevesebb viaszpehelytől sárgának tűnik, megnyúltabb
Optimális fejlődési hőmérséklet	20 - 25°C	25 - 30°C
Élettartam	Viszonylag rövid magas hőmérsékleten	Hosszabb még magas hőmérsékleten is

Stádium	<i>Tr. vaporarium</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Eloszlás a növényeken	A felső részen	Az egész növényen
Kár	Esztétikai kár a mézharmat és korompenész, valamint a nedvszívás okozta termésveszteséggel.	Esztétikai kár a mézharmat, korompenész és nedvszívás okozta termésveszteséggel. Kis populációk is erős fiziológiai változásokat okoznak, a vírusbetegségekhez hasonló tünetekkel.
Rovarölő szer rezisztencia	Gyenge (alacsony)	Erős (magas)

Az üvegházi és dohány-molytetű morfológiai és biológiai különbségei (Koppert szerint)